

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE VERBO DEI|| scripto & non scripto,|| QVATVOR LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

VII. Idem probatur testimoniis Pontificium, & Imperatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53828)

CAPVT VII.

Idem probatur testimoniis Pontificum, & Imperatorum.

ACCEDANT QUARTO loco testimonia veterum Pontificum, & veterum Imperatorum, id est, auctorum vtriusque Iuris. DAMASVS in epist. 3. ad Stephanum. INNOCENTIVS I. in epistolis ad Concilia Carthaginense & Mileuitanum, quæ sunt apud Augustinum 91. & 93. Leo I. in epist. 84. ad Anastasium, & 89. ad Episcopos Viennensis prouinciæ. Gelasius in epist. ad Episcopos Dardaniæ. GREGORIUS lib. 4. epist. 52. ad Episcopos Galliæ (vt etiam posteriores) docent, causas grauiores, & præsertim fidei, ad iudicium sedis Apostolicæ pertinere: & ad hoc citat Iulius in epist. 2. decretum Nicæni Concilij.

Iam Imperatores idem senserunt. Tempore AVRELIANI Imperatoris, cum esset quæstio inter Catholicos, & Paulum Samosatenum hæreticum de domo Ecclesiæ, Imperator licet gentilis respondit, & iussit illi dari Ecclesiam, cui scriberent Italiæ sacerdotes, & Episcopus Romanus; nimirum edoctus à suis, Episcopum Romanum esse iudicem supremum Christianarum causarum. Ita scribit Eusebius lib. 7. historiæ, cap. 26.

CONSTANTINVS teste Eusebio lib. 3. de vita Constantini, in Concilio Nicæno non prius assedit, quàm Episcopi, vt sederet annuissent. Quo signo satis indicauit, se non esse præsentem Concilij. Deinde finito Concilio scripsit epistolam omnibus Ecclesiis, quam Eusebius ibidem totam ponit, in cuius fine sic ait: *Quæ cum ita se habeant, libentibus animis hoc decretum Concilij, tanquam donum Dei, & mandatum reuera cœlitus demissum amplectamini. Nam quidquid in sanctis Episcoporum Conciliis decernitur, id vniuersum diuinæ voluntati debet attribui.*

De eodem sic loquitur B. AMBROSIVS epist. 32. *Constantinus, inquit, nullas leges antè præmisit, sed liberum dedit iudicium sacerdotibus.* De quo etiam AVGVSTINVS in epist. 162. testatur, quod cum Donatistæ vellent ab ipso iudicari causam suam, ipse eos remisit ad suum iudicem proprium,

id est, Melchiadem Papam. & cum illi appellassent à sententia Pontificis ad ipsum Imperatorem: *Dedit ille*, inquit Augustinus, *aliud Arelatense iudicium* (aliorum scilicet Episcoporum) *non quia iam necesse erat, sed eorum peruersitatibus odens*. Neque enim ausus est Christianus Imperator sic eorum tumultuosas & fallaces querelas suscipere, vt de iudicio Episcoporum, qui Romæ sederant, ipse iudicaret.

GRATIANS Imperator sic loquitur in epistola ad Episcopum Aquileiensem, quæ lecta est in Concilio Aquileiensi. *Neque controuersia dubia sententia rectius poterant experiri* (expediri fortasse) *quàm si oborta altercationis iudicium, ipsi interpretes ipsos constituissemus antistites, & videlicet à quibus proficiscuntur instituta doctrina, ab eisdem discordia conditionis repugnantia solueretur*. Quæ verba Ambrosius in Concilio illo sic interpretatus est: *Ecce*, inquit, *quod Christianus constituit Imperator. Noluisti iniuriam facere sacerdotibus, ipsos interpretes constituit Episcopos*.

THEODOSIUS IUNIOR in epist. ad Synodum Ephesinam quam etiam citat Nicolaus I. in epist. ad Michaëlem: *Deprecatus*, inquit, *est Candidianus, magnificus comes strenuus domesticorum, transire & sequi ad sanctissimam vestram Synodum, ac in nullo quidem qua faciendâ sunt de piis dogmatibus questionibus communicare: Illicitum namque est, eum qui sit ex ordine sanctissimorum Episcoporum, Ecclesiasticis inuolueri tractatibus*.

MARTIANVS Imperator. I. nemo, C. de summa Trinitate & fide Catholica: *Iniuriam*, inquit, *facit iudicio reuerentissimæ Synodi, qui semel iudicata reuoluere, & disputare contendat*.

VALENTINIANVS SENIOR, vt scribit Sozomenus lib. 8. histor. cap. 7. rogatus vt permitteret Synodum congregari ad quadam fidei dogmata explicanda, sic respondit: *Mihi inquit, qui sum in sorte plebis, fas non est talia curiosius perquirere; sacerdotes, quibus ista cura sunt, inter se ipsos, quos uoluerint loco, conueniant*.

BASILIVS Imperator in VIII. Synodo sic loquitur: *De vobis autem*, inquit, *laicis, tam qui in dignitatibus, quam qui absolutè versamini, quid amplius dicam non habeo, quam quod nullo modo vobis licet de Ecclesiasticis causis sermonem mouere*.

uere: neque penitus resistere integritati Ecclesie, & vniuersali Synodo aduersari. Hac enim inuestigare & quarere Patriarcharum, Pontificum & Sacerdotum est, qui regiminis officium sortiti sunt, qui sanctificandi, qui soluendi, & ligandi potestatem habent, qui Ecclesiasticas adepti sunt clauis; non nostrum, qui pasci debemus, qui sanctificari, qui ligari, vel à ligamento solui egemus. Ibidem dicit idem Imperator, imperatores alios prædecessores suos, Constantinum, Theodosium, Martianum, & alios nunquam in Synodis subscripsisse, nisi post omnes Episcopos.

Denique de THEODORICO Rege Gothorum, etsi Ariano, in IV. Synodo Romana sub Symmacho Papa sic legimus: *Adhac serenissimus Rex taliter Deo aspirante, respondit: In synodali esse arbitrio in tanto negotio sequenda præscribere, nec aliquid ad se præter reuerentiam de Ecclesiasticis negotiis pertinere.*

CAPVT VIII.

Idem probatur testimoniis Patrum.

ROBATUR QUINTO testimoniis Patrum Grecorum & Latinorum. IRENAEVS lib. 3. cap. 2. docet, controuersias non posse finiri ex folis Scripturis, quia variè ab hæreticis exponuntur: & deinde cap. 3. docet, finiri debere controuersias ex doctrina Rom. Eccles. *Ad hanc, inquit, Ecclesiam propter potentiorē principalitatem necesse est omnem conuenire Ecclesiam, hoc est, omnes qui sunt vndique fideles, in qua semper conseruata est ea, qua est ab Apostolis traditio.*

ATHANASIVS in epist. ad solitariam vitam agentes, loquens de Imperatore Constantio Ariano, qui aliquod iudicium sibi in Conciliis vsurpabat: *Quando, inquit, à condito auro auditum est, quod iudicium Ecclesia auctoritatem suam ab Imperatore accepit? aut quando vñquam hoc pro iudicio agnitum est? Plurima antea Synodi fuere: multa iudicia Ecclesia habita sunt. Sed neque Patres istiusmodi res principi persuadere conati sunt, nec princeps se in rebus Ecclesiasticis curiosum prabuit. Et infra: Quis, inquit, videns eum in decernendo principem se facere Episcoporum, & præsidere iudiciis*